

**Srpsko društvo za mitohondrijalnu i
slobodno-radikalnu fiziologiju**

Prvi Kongres

**“Mitohondrije i slobodni radikali
u biomedicini”**

-perspektive-

KNJIGA SAŽETAKA
Beograd, 24. septembar 2011.

KNJIGA SAŽETAKA

Prvi Kongres

**“Mitohondrije i slobodni radikali u biomedicini”
- perspektive -**

**24. septembar 2011.
Beograd, Srbija**

SDMSRF - 2011

**Urednici:
Bato Korać
Vesna Otašević**

P 37

**GLUTATION ZAVISNI ENZIMI U JETRI NEKIH RIBA
JADRANSKOG MORA; SEZONSKE I INTERSPECIJSKE RAZLIKE**

Sladjan Z Pavlović¹, Slavica Borković-Mitić¹, Tijana Radovanović¹, Branka Perendija¹,
Svetlana Despotović¹, Jelena Gavrić¹, Slaviša Milošević² i Zorica S Saičić¹

¹Univerzitet u Beogradu, Institut za biološka istraživanja "Siniša Stanković", Odeljenje za fiziologiju, Bulevar despota Stefana 142, 11060 Beograd, Srbija;

²Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, Prirodno-matematički fakultet, Lole Ribara 29, 38220 Kosovska Mitrovica, Srbija.

Glutation zavisni enzimi imaju značajnu ulogu u održanju ćelijske homeostaze. Njihova aktivnost može biti indukovana ili inhibirana kao adaptivni odgovor na prirodne fluktuacije faktora sredine, kao i na izlaganje različitim zagađivačima. Riba su pogodan objekat za proučavanje različitih uporedno fizioloških razlika i spoljašnjih uticaja, kao što su: sezonske varijacije, uticaj ishrane i uticaj zagađivača zato što su široko rasprostranjene, lako se izlovljavaju i brzo reaguju na promene spoljašnje sredine.

U našoj studiji određivali smo aktivnost glutacion zavisnih enzima: glutation-peroksidaze (GSH-Px), glutation-reduktaze (GR) i enzima faze II biotransformacije glutation-S-transferaze (GST) u jetri oslića (*Merluccius merluccius* L.), trlje (*Mullus barbatus* L.) i kokota (*Trigla lucerna* L.) izlovljavanih na lokalitetu Platomuni (Jadransko more) tokom zimskog i prolećnog perioda. Cilj istraživanja bio je utvrđivanje sezonskih razlika u aktivnosti ispitivanih parametara, kao i razlika između ispitivanih vrsta.

Dobijeni rezultati pokazuju statistički značajno smanjenje aktivnosti GST kod svih ispitivanih vrsta, kao i GSH-Px u jetri kokota u prolećnom periodu u odnosu na zimski. U isto vreme, aktivnost GSH-Px bila je značajno povećana u jetri trlje u prolećnom periodu. Promene aktivnosti GR nisu zabeležene ni kod jedne ispitivane vrste u obe sezone. Promene aktivnosti između ispitivanih vrsta su konstatovane i u zimskom i u prolećnom periodu, pri čemu su aktivnosti svih ispitivanih enzima bile statistički najveće u jetri kokota, zatim trlje, a najmanje u jetri oslića.

Sve dobijene uporedno fiziološke i sezonske razlike se moraju uzeti u obzir prilikom različitih biomonitoring studija, kao i prilikom procene stepena zagađenja životne sredine bazirane na molekularno fiziološkim parametrima.